gemeente **Roermond**

Samen aan het roer voor duurzaamheid

Programma

Duurzaamheid

2025 - 2028

Inhoud

Voorwoord wethouder 6

1. Inleiding 7

1.1 Aanleiding 8

1.2 Focus programma 10

1.3 Doelen 11

1.4 Rol en invloed gemeente 13

1.5 Rapportage en bijsturing 14

1.6 Opzet programma 15

2. Wonen 17

2.1 Inleiding 18

2.2 Ambitie 19

2.3 Speerpunten en acties 20

2.4 Planning en resultaat 23

3. Economie, arbeidsmarkt en onderwijs 25

3.1 Inleiding 26

3.2 Ambitie 27

3.3 Speerpunten en acties 28

3.4 Planning en resultaat 30

4. Gezonde leefomgeving en energietransitie 33

4.1 Inleiding 34

4.2 Ambitie 35

4.3 Speerpunten en acties 36
4.4 Planning en resultaat 38

5. Mobiliteit 41
5.1 Inleiding 42
5.2 Ambitie: schoner, minder en actiever verplaatsen 43
5.3 Speerpunten en acties 44
5.4 Planning en resultaat 46

6. Eigen organisatie 49
6.1 Inleiding 50
6.2 Ambitie 51
6.3 Speerpunten en acties 52
6.4 Planning en resultaat 55

7. Data en monitoring 57
7.1 Waarom data gedreven werken? 58
7.2 Waar staan we nu? 59
7.3 Wat gaan we meten 60
7.4 Monitoring en bijsturing 62

8. Communicatie en participatie 65
8.1 Communicatie 66
8.2 Participatie 67
8.3 Stimulering lokale duurzaamheidsinitiatieven 68

9. Programmabegroting 71
9.1 Financiële dekking 72
9.2 Programma begroting 74

Voorwoord

Toen ik op school zat, leerde ik al dat we te veel broeikasgassen uitstoten en dat dit schadelijk is voor het milieu. Duurzaamheid is voor mij daarom nooit een kwestie van idealisme geweest, maar van realisme en verantwoordelijkheid. We moeten verstandig omgaan met onze middelen en investeren in een toekomst waarin economische groei en een gezonde leefomgeving hand in hand gaan. Nu ik als wethouder de kans heb om hier in Roermond concreet aan bij te dragen, ervaar ik dit niet alleen als een grote verantwoordelijkheid, maar ook als een kans om echt verschil te maken. Duurzaamheid is geen doel op zich, maar een transitie die we samen doormaken—een sociale verandering, niet alleen een technische.

Met trots presenteer ik het **programma Duurzaamheid 2025-2028**. Dit programma bouwt voort op wat we al doen, maar zet ook extra stappen om een leefbare toekomst te waarborgen. We koppelen ambitie aan realisme: we stellen concrete doelen, monitoren onze voortgang en sturen bij waar nodig. Niet alleen op het gebied van de energietransitie, maar ook als het gaat om circulariteit en verantwoord grondstoffengebruik.

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van ons beleid. Daarom hebben we er in het coalitieakkoord "De stad van ambitie, daadkracht en verbinding" bewust voor gekozen om duurzaamheid niet als apart hoofdstuk te behandelen, maar te verweven in al onze beleidsdomeinen—van wonen en economie tot mobiliteit en leefomgeving.

Deze transitie kunnen we alleen samen maken. Kleine stappen maken samen een grote impact. Daarom zetten we in op zowel concrete acties als bewustwording. In dit programma hebben we een hoofdstuk gewijd aan data en monitoring, zodat we niet alleen doelen stellen, maar ook inzicht krijgen in onze voortgang. Daarnaast besteden we aandacht aan communicatie, omdat bewustwording een essentieel onderdeel blijft van deze verandering.

Als gemeente vragen we inwoners en bedrijven om in actie te komen. Dat betekent dat we zelf ook het goede voorbeeld moeten geven. Dit programma bevat dan ook heldere doelstellingen voor onze eigen organisatie, zodat duurzaamheid een vanzelfsprekend onderdeel wordt van hoe wij werken en keuzes maken.

Duurzaamheid is geen vastomlijnd eindpunt, maar een voortdurend proces van aanpassen, innoveren en samenwerken. Ik nodig iedereen uit om bij te dragen aan deze gezamenlijke opgave. Laten we samen bouwen aan een duurzaam Roermond—voor nu en voor de generaties na ons.

Aijiththan Loganathan
Wethouder voor wonen, klimaat & duurzaamheid

Inleiding

1

1.1 Aanleiding

De wereld om ons heen verandert in een razend tempo. Van klimaatverandering tot de overgang naar een circulaire economie: de uitdagingen en kansen zijn talrijk. Duurzaamheid staat hierdoor hoger op de agenda dan ooit. Het is niet langer een optioneel beleidsonderdeel, maar een fundamentele noodzaak voor het waarborgen van een leefbare toekomst.

Deze bewustwording heeft ook binnen de gemeente Roermond geleid tot een herijking van onze aanpak. Het programma duurzaamheid 2025-2028 is gestoeld op de duurzaamheidsvisie uit 2017 en het vorige programma 2020-2024. Tegelijkertijd speelt het in op recente ontwikkelingen, zoals de ontwikkelingen van energieprijzen en de aangescherpte klimaatdoelen op Europees en nationaal niveau. Dit programma biedt een raamwerk voor concrete acties, samenwerking en vernieuwing om onze gemeente toekomstbestendig te maken. Daarnaast geeft dit programma invulling aan de duurzame ambities in het coalitieakkoord ‘De stad van ambitie, daadkracht en verbinding’ (2022-2026).

We hebben bewust gekozen voor de term ‘programma’, omdat dit past bij de systematiek van de Omgevingswet, die de mogelijkheid biedt om niet-verplichte programma’s op te stellen. Ook past deze benaming het beste bij de inhoud van dit document. Het programma is een breed en samenhangend geheel van activiteiten, projecten en initiatieven die gericht zijn op het behalen van specifieke duurzaamheidsdoelen. Het richt zich op het organiseren van de uitvoering van gemeentelijk beleid en bevat verschillende deelprojecten en maatregelen die bijvoorbeeld gericht zijn op energiebesparing, vergroening van de stad of de circulaire economie (grondstoffentransitie).

Internationale en nationale context

Op Europees niveau is de European Green Deal een ambitieus plan om Europa in 2050 klimaatneutraal te maken. Daarnaast bevordert het Circular Economy Action Plan een duurzame productie- en consumptiecyclus.

Nationaal hebben we onze doelen vertaalt in de Klimaatwet, die Nederland verplicht om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Dit wordt ondersteund door het Klimaatakkoord, met doelen zoals een 55% CO^2-reductie in 2030 en een circulaire economie tegen 2050. De gemeente Roermond heeft de uitdaging om deze doelen te vertalen naar lokale initiatieven en beleid.

Lokale verantwoordelijkheid

Deze mondiale en nationale ontwikkelingen vragen om een stevige en proactieve lokale aanpak. Als gemeente hebben wij een cruciale rol, niet alleen als beleidsmaker maar ook als voorbeeld, stimulator en verbinder. Dit programma geeft richting aan de stappen die nodig zijn om Roermond duurzamer, leefbaarder en toekomstbe-

stendiger te maken. Het benadrukt niet alleen wat we moeten doen, maar vooral hoe we dit samen met inwoners, bedrijven en andere partners kunnen realiseren.

Het programma duurzaamheid 2025-2028 geeft een doorkijk naar de toekomst waarin de gemeente Roermond zich niet alleen richt op het oplossen van huidige problemen, maar ook anticipeert op toekomstige uitdagingen. Het is een uitnodiging om samen te bouwen aan een duurzame gemeente, waarin iedereen zijn of haar bijdrage kan leveren. Door te investeren in energie, circulariteit en groen, creëren we een gemeente die klaar is voor de toekomst.

1.2 Focus programma

In dit programma hanteren we de definitie van duurzaamheid uit de Duurzaamheidsvisie Roermond (2017):

> ***"Een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de noden van het heden, zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien in gevaar te brengen"***
> (VN: Wereldcommissie voor Milieu en Ontwikkeling (WCED), 1987).

Voor Roermond betekent dit dat beslissingen niet alleen gebaseerd zijn op huidige behoeften, maar ook rekening houden met toekomstige generaties. Het thema duurzaamheid is breed en raakt veel gemeentelijk beleid. Daarom focust dit programma op drie pijlers: energie, circulariteit en groen. Deze afbakening maakt het programma werkbaar en samenhangend.

Gezondheid is een belangrijk onderdeel van dit programma, naast de drie pijlers van duurzaamheid. Duurzaamheid en gezondheid hangen nauw samen. Bijvoorbeeld: schone lucht door emissievrije mobiliteit en duurzame energie, minder vervuiling van het milieu, goede ventilatie in gebouwen, het gebruik van gezonde, niet-giftige materialen in de bouw, minder hittestress en meer groen voor een betere fysieke en mentale gezondheid.

1.3 Doelen

Nationale doelen – Klimaat

Het Klimaatakkoord van Parijs legt de basis voor internationale en nationale klimaatdoelen. Nederland heeft met de Klimaatwet (2019) juridisch bindende verplichtingen vastgelegd:

- In 2050 moet Nederland klimaatneutraal zijn.
- Tegen 2030 moet de uitstoot van broeikasgassen met minstens 55% zijn verminderd ten opzichte van 1990.
- De luchtkwaliteit moet in 2030 met minimaal 50% gezondheidswinst verbeteren ten opzichte van 2016.

Nationale doelen - Grondstoffentransitie

De energietransitie en grondstoffentransitie zijn nauw met elkaar verbonden. Nederland streeft naar een volledig circulaire economie in 2050, met als tussendoel dat in 2030 50% van de gebruikte grondstoffen wordt hergebruikt. Deze doelen zijn vastgelegd in het Nationaal Programma Circulaire Economie en omvatten onder andere:

- 60% recycling van huishoudelijk afval tegen 2030.
- 65% recycling van huishoudelijk afval tegen 2035.

Nationale doelen – Natuur en klimaatbestendig

Om de gevolgen van klimaatverandering en natuurverslechtering tegen te gaan, zijn nationale doelen vastgesteld, zoals:

- Vermindering van stikstofuitstoot en herstel van biodiversiteit.
- Het ontwikkelen van een klimaatbestendig en waterrobuust Nederland tegen 2050 via het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

Lokale doelen

Voor Roermond zijn de landelijke doelstellingen vertaald naar drie kernambities:

- Roermond is als gemeente (gebied) klimaatneutraal in 2050.
- Tegen 2030 is de CO_2-uitstoot met 50% verminderd ten opzichte van 1990.
- De gemeentelijke organisatie is klimaatneutraal in 2035.

Daarnaast wordt het stedelijk groen versterkt, zoals vastgelegd in de Groenvisie 2024. Dit draagt bij aan biodiversiteit, gezondheid en leefbaarheid.

De doelen in het kort:

Nederland in

2050

volledig klimaatneutraal.

Luchtkwaliteit in

2030

met minimaal 50% gezondheidswinst verbeteren ten opzichte van 2016.

Nederland steeft ernaar om

65%

recycling van huishoudelijk afval tegen 2035.

Tegen

2030

uitstoot van broeikasgassen Nederland met minstens 55% verminderd t.o.v. 1990.

Nederland volledig circulaire economie in

2050

Klimaatbestendig en waterrobuust Nederland

2050

In 2030

75%

minder CO_2-uitstoot van onze organisatie ten opzichte van 2023.

De gemeentelijke organisatie klimaatneutraal in

2035

Roermond is als gemeente (gebied) klimaatneutraal in

2050

Versterken stedelijk groen (Groenvisie 2024).

1.4 Rol en invloed gemeente

Als gemeente kunnen we verschillende rollen aannemen in het realiseren van duurzaamheidsdoelen. Welke rol passend is in een bepaalde situatie is afhankelijk van het doel, eventuele wettelijke verplichtingen of bevoegdheden en de invloed die we kunnen uitoefenen. Soms zijn we initiatiefnemer of uitvoerder, zoals bij het verduurzamen van ons eigen vastgoed. In andere situaties zijn we toezichthouder, bijvoorbeeld bij het toezien op energiebesparingsmaatregelen door bedrijven. In andere situaties is onze invloed beperkt, maar kunnen we partijen bij elkaar brengen en samenwerking stimuleren of kennis delen.

In dit programma bekijken we per speerpunt of actie welke rol en invloed we hebben of willen nemen. De meeste aandacht gaat naar die zaken waarop we directe invloed hebben, bijvoorbeeld de eigen organisatie of waarin we een wettelijke rol hebben.

1.5 Rapportage en bijsturing

Duurzaamheid is een thema dat actueel is en continu in ontwikkeling. Dit programma is dynamisch en speelt in op nieuwe ontwikkelingen. Prioriteiten en acties kunnen soms schuiven in de tijd, er komen acties bij of tussentijdse bijstelling kan nodig zijn. De gemeenteraad wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang en eventuele veranderingen via een raadsinformatiebrief en de planning- en controlcyclus.

1.6 Opzet programma

Het programma is opgebouwd rond vijf thema's:

1. Wonen
2. Economie, arbeidsmarkt en onderwijs
3. Gezonde leefomgeving en energietransitie
4. Mobiliteit
5. Eigen organisatie

Daarnaast beschrijven hoofdstukken 7 en 8 respectievelijk data en monitoring, en communicatie en participatie. Hoofdstuk 9 gaat in op de programmabegroting.

Wonen

2

2.1 Inleiding

In 2050 willen we dat iedereen in Roermond woont in duurzame woningen. Dit betekent woningen die energiezuinig zijn, duurzaam verwarmd worden en gebouwd of gerenoveerd zijn met oog voor de natuur en het klimaat. Dit vraagt niet alleen om technische oplossingen, maar ook om bewust gedrag en samenwerking tussen de gemeente, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het is van groot belang dat verduurzaming betaalbaar blijft voor al onze inwoners, zodat niemand wordt uitgesloten van de voordelen van energiebesparing en duurzaamheid.

De verduurzaming van woningen gaat echter niet zonder uitdagingen. De afschaffing van de salderingsregeling maakt het minder aantrekkelijk om zonnepanelen te installeren. Daarnaast zorgen netcongestie, een tekort aan technisch personeel en problemen in de warmtepomp- en zonnepanelenmarkt voor vertraging. Schaarste van grondstoffen dwingt ons bovendien om efficiënter met materialen om te gaan en te hergebruiken waar mogelijk.

De gemeente Roermond speelt een sleutelrol in het ondersteunen van inwoners bij de verduurzaming van woningen. Dit doen we door lokale initiatieven te stimuleren en samenwerkingen aan te gaan met woningcorporaties, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Hoewel landelijke wetgeving en marktontwikkelingen buiten onze invloed liggen, kunnen we inwoners wel op weg helpen met praktische ondersteuning en onafhankelijk advies.

Een belangrijk onderdeel hiervan is het opzetten van een onafhankelijk informatiepunt. Hier kunnen inwoners terecht voor advies over zowel technische als financiële aspecten van verduurzaming. Ook werken we nauw samen met lokale organisaties en bedrijven om kennis en middelen beschikbaar te maken. Alleen door samen te werken kunnen we onze ambities op het gebied van duurzaam wonen realiseren.

2.2 Ambitie

- **Duurzaam verwarmen en koelen**: In 2050 willen we dat alle gebouwen in Roermond duurzaam verwarmd worden en aardgasvrij zijn. De doelstelling van een besparing van 20% op het aardgasgebruik in woningen en andere gebouwen in 2030 (Transitievisie Warmte Roermond, 2022) is in 2024 behaald. Daarom verhogen we deze ambitie in het in 2026 vast te stellen warmte-programma.
- **Zonne-energie op woningen:** We blijven het gebruik van zonne-energie op woningen stimuleren, zodat meer inwoners de overstap maken naar duurzame energiebronnen.
- **Afvalreductie en recycling:** Ons doel is dat in 2030 minimaal 60% van het huishoudelijk afval wordt gerecycled. Dit percentage stijgt naar 65% in 2035 en uiteindelijk werken we toe naar een volledig circulaire economie in 2050.
- **Woningvoorraad verduurzamen:** In 2040 hebben woningen in Roermond minimaal energielabel C, een belangrijke stap richting energie neutrale woningen.
- **Duurzaam bouwen:** We stimuleren vastgoedpartijen en projectontwikkelaars om duurzamer te bouwen dan wettelijk verplicht is.

2.3 Speerpunten en acties

I. Ondersteuning voor inwoners bij duurzaam wonen

De gemeente Roermond biedt inwoners praktische ondersteuning om hun woningen te verduurzamen. Dit doen we door informatie en advies te combineren met subsidies en concrete projecten.

Acties:

- **Warmteprogramma (voorheen: Transitievisie Warmte):** Op 1 januari 2026 treedt de Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (WGIW) in werking. De WGIW verplicht gemeenten eind 2026 een warmteprogramma vast te stellen. Vanaf 2025 starten we met de voorbereidingen voor een nieuw warmteprogramma. Dit programma bouwt voort op de Transitievisie Warmte uit 2022 en biedt inzicht in aardgasvrije alternatieven per wijk. Daarnaast onderzoeken we samen met gemeenten binnen de RES de haalbaarheid van verschillende technieken om te koelen en verwarmen en de mogelijkheden van collectieve oplossingen.
- **Informatie, advies en stimulering rondom duurzaam wonen**: Om inwoners te ondersteunen bij verduurzaming zijn al verschillende initiatieven gestart, zoals energiecoaches, een energieadviseur bij de Groene Transformator en een digitaal energieloket. In 2026 wordt dit doorontwikkeld tot een integraal adviesloket (in op te richten regionale duurzaamheidscampus) in samenwerking met regiogemeenten, Gilde Opleidingen, CIVIL en Bouwmensen Limburg. Hier kunnen inwoners terecht voor technische en financiële ondersteuning, inclusief subsidies en mogelijk een duurzaamheidslening via SVn. Ook richten we ons op specifieke doelgroepen zoals monumenteneigenaren en VvE's. Voor monumenteneigenaren verbeteren we de informatievoorziening en organiseren we informatiebijeenkomsten.
- **De Groene Transformator (inspiratiecentrum voor inwoners)**: Dit inspiratiecentrum biedt een breed scala aan activiteiten en informatie over duurzaam wonen, voeding, biodiversiteit, energiebesparing en hergebruik. Ook initiatieven zoals het Repair Café versterken de betrokkenheid van inwoners. De gemeente ondersteunt dit centrum financieel en denkt mee om ook na afbouw van de subsidie de groene transformator levensvatbaar te houden.

- **Verduurzamen monumenten en beschermd stadsgezicht:** Voor monumenteneigenaren verbeteren we de informatievoorziening en organiseren we informatiebijeenkomsten, gericht op isoleren van panden en duurzaam verwarmen en koelen. De bestaande beleidsregel voor zonnepanelen op monumenten en in beschermd stadsgezicht geeft eigenaren ruimte om onder bepaalde voorwaarden zonnepanelen te plaatsen.
- **Isolatieprogramma**: Samen met 11 andere gemeenten in Noord- en Midden-Limburg werken we aan een collectieve aanpak om slecht geïsoleerde woningen te verbeteren. Dankzij de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (SpUk-LAI) stimuleren we eigenaren van slecht geïsoleerde woningen om isolatiemaatregelen te nemen. Huishoudens met lage inkomens of energiearmoede krijgen daarbij ook extra financiële ondersteuning in de vorm van subsidie.
- **Zon op je dak:** Dit project ondersteunt woningeigenaren bij het installeren van zonnepanelen, waarbij de gemeente drempels zoals technische en financiële onzekerheden wegneemt. Het doel is om in 2027 800 woningen van zonnepanelen te voorzien. De haalbaarheid hangt deels af van landelijke ontwikkelingen, zoals de afschaffing van de salderingsregeling. Op 1 januari 2025 waren er in totaal 482 contracten getekend van de beoogde 800.
- **Aanpak energiearmoede:** De wijkgerichte aanpak wordt in 2025 voortgezet. Energiecoaches bezoeken huishoudens, geven tips en voeren direct kleine energiebesparende maatregelen uit, zoals het plaatsen van ledlampen en radiatorventilatoren. Een deel van het budget is overgeheveld naar het isolatieprogramma om een bredere impact te realiseren.

II. Stimuleren van vastgoedpartijen om te verduurzamen

De gemeente Roermond werkt samen met projectontwikkelaars, woningcorporaties en andere partijen om duurzamer te bouwen. Deze samenwerkingen zijn nodig om onze doelen te halen.

Acties:

- **Duurzaamheid gebiedsontwikkelingen woningbouw:** Het grondbeleid van de gemeente wordt in 2025 vernieuwd. Woningbouw gebeurt vooral door private partijen (faciliterend grondbeleid). Dit maakt de mogelijkheden om duurzaamheid juridisch af te dwingen beperkt. We onderzoeken wat er wél (juridisch) mogelijk is en proberen ontwikkelaars op andere manieren te stimuleren duurzame woningbouw te realiseren. Bijvoorbeeld door afspraken te maken in contracten of convenanten. Ook wordt onderzocht waar een materialenpaspoort gebruikt kan worden. We richten ons op projecten die nog in de beginfase zitten.
- **Samenwerking en prestatieafspraken woningcorporaties:** Woningcorporaties hebben landelijke doelen, zoals het verduurzamen van woningen met slechte energielabels (E, F, G) voor 2028. We maken ook lokale afspraken over het verduurzamen van huurwoningen (prestatieafspraken). In Roermond werken we intensiever samen door twee keer per jaar een overleg te organiseren over duurzaamheid. Hier bespreken we projecten en delen we kennis in gezamenlijke bijeenkomsten over bijvoorbeeld (her)gebruik van materialen, energie en groen.

III. Inwoners helpen om bewuster om te gaan met grondstoffen

De gemeente wil inwoners helpen om bewuster om te gaan met grondstoffen. Het doel is om van een lineaire economie (waarbij afval het eindpunt is) naar een circulaire economie te gaan, waarin grondstoffen zoveel mogelijk worden hergebruikt.

Acties:

- **Grondstoffenplan:** We starten in 2025 met het opstellen van een nieuw grondstoffenplan. Hierin staan maatregelen om huishoudelijk afval te verminderen en meer afval te scheiden en te recyclen. Dit betekent bijvoorbeeld dat restafval verder wordt teruggedrongen en grondstoffen vaker worden hergebruikt. Het plan kijkt naar de best mogelijke manieren om inwoners en bedrijven te stimuleren afval als grondstof te zien. Het uiteindelijke doel is een duurzame en circulaire economie.
- **Milieupark 2.0:** Het nieuwe Milieupark 2.0 wordt een moderne milieustraat gecombineerd met een circulair ambachtscentrum. Inwoners kunnen hier hun afval beter scheiden, terwijl materialen en grondstoffen opnieuw worden gebruikt. Dit centrum draagt niet alleen bij aan minder afval, maar creëert ook werkgelegenheid en vergroot de bewustwording over duurzaamheid. Samenwerking met sociale werkplaatsen, bedrijven en scholen zorgt voor nieuwe en innovatieve oplossingen, zowel in Roermond als in de regio.

2.4 Planning en resultaat

Actie	2025	2026	2027	2028	Resultaat
Warmteprogramma		X			Het warmteprogramma geeft inzicht in aardgasvrije oplossingen per gebied/ wijk of soort woning
Isolatieprogramma	X	X	X	X	Minimaal 809 slecht geïsoleerde woningen worden aangepakt
Grondstoffenplan		X			Grondstoffenplan is goedgekeurd door gemeenteraad en start uitvoering
Milieupark 2.0			X		Milieupark 2.0 wordt in gebruik genomen
Wijkgerichte aanpak energiearmoede	X				Deur-aan-deur bezoeken van energiecoaches worden afgerond in 2025
Zon op je dak Roermond	X	X	X		800 woningen deelgenomen aan het project uiterlijk 2027
Informatie, advies en stimulering rondom duurzaam wonen		X	X	X	Integraal adviesloket voor inwoners en MKB (duurzaamheidscampus) en uitbreiden ondersteuning en doelgroepen

So Low
C&A
C&A

Economie, arbeidsmarkt en onderwijs

3

3.1 Inleiding

Roermond is een stad die veel waarde hecht aan economie en ondernemerschap. De Roermondse arbeidsmarkt rust voor een belangrijk deel op de vier pijlers (gezondheids-) zorg en welzijn, (detail)handel, (maak)industrie en publieke en zakelijke dienstverlening. De industrie speelt een grote rol in het totale energieverbruik en de daarmee samenhangende uitstoot in Roermond.

De uitdagingen van de toekomst vragen om een andere manier van denken, produceren, consumeren en innoveren. Als gemeente begrijpen we dat het bedrijfsleven een sleutelrol speelt in het realiseren van een duurzame toekomst. Daarbij hebben we ook aandacht voor het huidige en toekomstig arbeidsmarktpotentieel. Onder meer in het behoud van een dekkend aanbod (beroeps)onderwijs in Roermond en regio en het stimuleren van een goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt en een leven lang ontwikkelen.

Traditioneel lag de focus van economisch beleid vooral op financiële groei: meer bedrijven, meer werkgelegenheid en meer welvaart. Tegenwoordig kijken we breder. Economische ontwikkeling is geen doel op zich, maar een middel om maatschappelijke meerwaarde te creëren en brede welvaart te bevorderen. Dit betekent dat we streven naar de juiste bedrijven op de juiste plek, zodat we niet alleen economische groei stimuleren, maar ook een positieve impact hebben op onze leefomgeving en gemeenschap. Denk ook aan het creëren van een gunstig vestigings- en investeringsklimaat voor bedrijven, inwoners, onderwijs en overige instellingen.

We zien het als onze taak om te laten zien dat samenwerking en kennisdeling kunnen leiden tot kostenbesparing, innovatie en een grotere bijdrage aan een duurzame samenleving. Overkoepelende organisaties en netwerken zoals Keyport, OML, SML en LWV spelen hierin een belangrijke rol. Daarin zoeken we de samenwerking regionaal in onder andere de Regio-Deal Midden-Limburg.

De invloed van de gemeente heeft zowel mogelijkheden als beperkingen. We richten ons op acties waarmee we binnen onze rol en invloed de grootste impact kunnen maken.

3.2 Ambitie

Gemeente Roermond zet zich in voor een toekomst waarin duurzaamheid centraal staat in zowel economische als maatschappelijke zin. We zien een belangrijke rol weggelegd voor bedrijven en onderwijsinstellingen. We ondersteunen hen bij het integreren van duurzame ontwikkelingen en toepassingen in hun bedrijfsvoering en scheppen de juiste voorwaarden door beleid en samenwerking.

- **Netcongestie aanpakken**: We ondersteunen bedrijven die te maken hebben met netcongestie. We zoeken samen met energie-experts naar oplossingen en duurzame innovaties.
- **Circulaire samenleving:** We zetten ons in voor een circulaire samenleving waarin hergebruik, recycling en afvalreductie centraal staan. Het bedrijventerrein Willem-Alexander behoort tot de meest circulaire bedrijventerreinen in Nederland. We willen deze koploperpositie behouden en waar mogelijk verbeteren.
- **Samenwerking faciliteren:** We stimuleren netwerken, kennisdeling en samenwerking tussen partijen om gezamenlijke duurzame doelen te bereiken.

3.3 Speerpunten en acties

I. We bevorderen energiebesparing, slimme energiesystemen en gebruik van duurzame energie

Acties

- **Aanpak netcongestie:** Als gemeente stellen we expertise beschikbaar op het gebied van slimme energiesystemen en netcongestie oplossingen. Het doel is samen met bedrijven het energieverbruik te verminderen, efficiënter te gebruiken of energie te delen via een Smart Energy Hub. Ook opslag en conversie van energie (bijvoorbeeld elektriciteit naar waterstof) hoort hierbij. Bedrijven worden gestimuleerd om gebruik te maken van provinciale en landelijke ondersteuning, zoals subsidies. We zetten ons ook in om andere overheidslagen of organisaties te bewegen met relevante oplossingen of nieuw beleid te komen. We bekijken de mogelijke oplossingen door samenwerking over de grens met Duitsland.
- **Toezicht op energiebesparing:** We werken aan een efficiënte uitvoering van het toezicht op de energiebesparingsplicht via de RUD Noord- en Midden-Limburg. De focus ligt op bedrijven met het hoogste energieverbruik.
- **Realisatie duurzaamheidscampus:** Deze campus heeft drie pijlers:
    1. Onderwijs: het verbeteren en uitbreiden van onderwijsprogramma's gericht op duurzame techniek en het enthousiasmeren van studenten voor een duurzame toekomst in bouw en installatietechniek.
    2. Kennisplatform voor bedrijven in de bouw en installatietechniek: bedrijven in deze branche helpen met kennis over duurzame toepassingen en ontwikkelingen in hun vakgebied
    3. Adviesloket: eén loket voor inwoners en MKB'ers met advies over het verduurzamen van woningen of bedrijfspanden.

Deze drie sporen worden in samenhang georganiseerd, zodat ze elkaar kunnen versterken. Voor het project vragen we een bijdrage uit de regiodeal.

II. Versterken van samenwerking en circulaire initiatieven

Acties

- **Samenwerking en netwerken versterken:** Diverse partners in Roermond en de regio werken aan duurzaamheid binnen het bedrijfsleven. We stroomlijnen en versterken deze samenwerkingen en zorgen voor duidelijke communicatie, zodat bedrijven weten waar ze terecht kunnen met vragen.
- **Positie Willem-Alexander bedrijventerrein**: Bedrijventerrein Willem-Alexander combineert hoogwaterbescherming met logistieke kades. Dit draagt bij aan de circulaire economie, vermindert CO_2-uitstoot en stimuleert economische groei. Studenten van Fontys Hogeschool werken samen met de bedrijven aan vraagstukken over circulariteit en CO_2-reductie. Daarnaast wordt voor 2027 een walstroomvoorziening gerealiseerd op het terrein.
- **Inventarisatie bedrijfsprofielen en impact**: We brengen in beeld welke bedrijfsprofielen onze terreinen kenmerkt en wat dit concreet betekent voor de toekomstbestendigheid van de bedrijventerreinen. Er wordt veel gevraagd van de veerkracht van bedrijven, bijvoorbeeld door veranderingen in de economie, nieuwe technologieën en regels. Denk aan de energievoorziening en maatschappelijke meerwaarde van een bedrijf of bedrijven die mogelijk in de toekomst willen komen. Deze inventarisatie helpt ons om beleid en plannen voor de toekomst te maken, zoals het korter maken van de leveringsketens. Dit zorgt voor meer duurzaamheid en veerkracht.
- **Circulaire initiatieven:** Hoewel het niet onze wettelijke taak is, willen we gezien het maatschappelijke belang bedrijven ondersteunen bij het verduurzamen van afvalbeheer. We moedigen bedrijven aan om circulaire processen te implementeren. Dit doen we door infrastructuur voor afvalscheiding aan te bieden, samenwerking te stimuleren en afvalcoaches in te zetten. Het doel is om afval beter te scheiden, te hergebruiken en circulaire processen te implementeren. Daarnaast participeren we in een intergemeentelijk traject met Maastricht University, om mogelijkheden in de circulaire economie te verkennen.

3.4 Planning en resultaat

Actie	2025	2026	2027	2028	Resultaat
Circulaire afvalinitiatieven (afvalcoaches, infrastructuur afvalscheiding, samenwerking stimuleren)	X	X			Betere scheiding van afval en hergebruik door bedrijven
Deelnemen aan intergemeentelijk circulair traject (i.s.m. Universiteit Maastricht)	X				Meer inzicht opdoen, bijdragen aan kennisdeling en het mogelijk opzetten van samenwerkingen
Aanpak netcongestie (inzetten op kennis en expertise)	X	X	X	X	Het zoveel als mogelijk beperken van netcongestie en ondernemers weten wat ze zelf kunnen doen hieraan.
Realisatie van duurzaamheidscampus		X			Duurzaamheidscampus operationeel in 2026, voorbereidingen in 2025
Ondersteunen duurzaam bedrijventerrein Willem-Alexander (o.a. Walstroom en project 'WA meets Students')	X	X			Bedrijventerrein Willem Alexander behouden en/of versterken tot een van meest circulaire bedrijventerreinen van Nederland
Stroomlijnen en versterken samenwerking overkoepelende organisaties op het gebied van duurzaamheid (denk aan Keyport, Parkmanagement, LWV en OML)	X	X			Realiseren van een efficiënte en effectieve samenwerking voor een duurzaam Roermonds bedrijfsleven
Toezicht op onderzoeks- en energiebesparingsplicht	X	X	X	X	Energiebesparing bij bedrijven
Inventarisatie van bedrijven en de impact op omgeving en (regionale) economie	X				Eind 2025 is de inventarisatie gereed

toiletten
FLAMMABLE
BRIDE

Gezonde leefomgeving en energie-transitie

4

4.1 Inleiding

Een gezonde leefomgeving is essentieel voor de toekomst van onze gemeente. Het gaat om het vinden van een balans tussen ecologische, sociale en economische belangen. Zo zorgen we voor een gezonde, veilige en veerkrachtige omgeving, nu en in de toekomst. In de Omgevingsvisie van Roermond worden vier functies van de leefomgeving benadrukt: wonen, werken, recreëren en verplaatsen. Door deze functies slim te combineren, kunnen we onze doelen behalen.

Het Coalitieakkoord Roermond 2022-2026 zegt hierover: "Omdat de ruimte schaars is en ook andere functies om meer ruimte vragen, zijn er bij het realiseren van meer groen in de stad slimme combinaties en oplossingen nodig." Bij beslissingen over de inrichting van de leefomgeving weegt duurzaamheid altijd mee.

Belangrijke prioriteiten zijn onder andere het inrichten van de leefomgeving om de gevolgen van klimaatverandering te verzachten, meer ruimte geven aan groen en water, en het verbeteren van de biodiversiteit en luchtkwaliteit. Daarnaast vraagt de energietransitie steeds meer bovengrondse en ondergrondse ruimte, bijvoorbeeld voor transformatorhuisjes en (energie)kabels en leidingen. De gemeente speelt hierin een cruciale rol door middel van ruimtelijke regelgeving en een zorgvuldige belangenafweging, om zo een toekomstbestendige leefomgeving te realiseren.

Gezondheid

Duurzaamheid gaat niet alleen over milieu en natuur, maar ook over het creëren van een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving voor de mensen die daarin wonen. Veel van de doelstellingen binnen duurzaamheidsbeleid hebben direct of indirect invloed op de gezondheid van de bewoners. Denk aan luchtkwaliteit, groen in de omgeving, bevorderen van actieve mobiliteit, het tegengaan van hittestress, minder schadelijke stoffen in het milieu (circulaire en biobased economie). Met andere woorden, een duurzame omgeving is vaak gezonder voor de mensen die daarin wonen. In alle acties die in dit hoofdstuk staan beschreven, houden we rekening met de effecten op de gezondheid van onze inwoners.

4.2 Ambitie

Onze ambities voor een duurzame leefomgeving richten zich op biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid en een duurzaam energiesysteem:

- **Gezondheid:** We bevorderen de gezondheid van inwoners. Dit doen we onder andere door in te zetten op een betere luchtkwaliteit. In lijn met het door Roermond ondertekende Schone Lucht Akkoord streven we naar 50% gezondheidswinst in 2030 t.o.v. 2016.
- **Groen:** Vanaf december 2024 hanteren we vier basisprincipes voor groen in de openbare ruimte: veiligheid, "groen tenzij," kwalitatief hoogwaardig groen en samenwerken aan vergroening.
- **Water en riolering:** Een robuust watersysteem om te voldoen aan wettelijke verplichtingen. Dit systeem beschermt volksgezondheid, verbetert waterkwaliteit, herstelt ecologie en beschermt drinkwatervoorraden.
- **Toekomstbestendige ondergrond:** Ook de ondergrond is schaars. Slimme keuzes en regie zijn nodig om deze ruimte effectief in te richten.
- **Hernieuwbare energie:** Tegen 2030 willen we het aandeel duurzame energie in Roermond verhogen. Dit doen we door zonne-energie en andere hernieuwbare bronnen te stimuleren.
- **Betere energie-infrastructuur:** We versterken het energienetwerk en zorgen voor goede verbindingen.
- **Beleid voor energietransitie:** We passen regels aan om duurzame energie eenvoudiger te maken voor opwekking, opslag en gebruik.

4.3 Speerpunten en acties

I. Klimaatbestendige, groene en biodiverse leefomgeving

Acties:

- **Water en Rioleringsprogramma (WRP):** Het nieuwe WRP (vastgesteld in 2024) beschrijft hoe de gemeente omgaat met stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. En gaat daarnaast ook in op de gevolgen van klimaatverandering en de zorg voor het oppervlaktewater. Bij wijkrenovaties wordt 25-50% van het verharde oppervlak afgekoppeld.
- **Groenvisie:** Dit document bevat een uitvoeringsprogramma, waarin plannen zijn opgenomen voor het bereiken van de visie in 2035. In het uitvoeringsprogramma zijn plannen zoals een groennorm voor de gebouwde omgeving (2027) en een puntensysteem voor natuur inclusief bouwen (2028) opgenomen. Met als hoofdthema's biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid en leefbaarheid en is eind 2024 vastgesteld.
- **Nationaalpark de Meinweg:** De gemeente neemt ambtelijk en bestuurlijk deel aan Nationaal Park de Meinweg, samenwerking Limburgse Maasterassen. Het Nationaal Park spant zich in voor het realiseren van zes ambities die zijn opgenomen in het ambitiedocument van het Nationaal Park.
- **Soortenmanagementplan (SMP):** In 2025/2026 wordt een plan opgesteld om specifieke diersoorten in bebouwd gebied te beschermen.
- **Vergroening bedrijventerrein:** Plannen voor een Pocket Park en klimaat adaptieve inrichting op bedrijventerreinen zoals Roerstreek. Hierbij werken we samen met lokale bedrijven, parkmanagement en andere partners om biodiversiteit, klimaatadaptatie en welzijn te versterken.
- **Vergroening door inwoners en bedrijven:** Lopende campagnes zoals NK-tegelwippen en geveltuintjes stimuleren inwoners om bij te dragen aan vergroening. Ook bedrijven worden actief aangespoord om hun terreinen te vergroenen en biodiversiteit te bevorderen.
- **Groen-blauwe schoolpleinen:** Scholen transformeren betegelde pleinen in groene en blauwe zones voor verkoeling, waterafvoer en speelplekken.

II. Gezonde en schone leefomgeving

Acties:

- **Het Schone Lucht Akkoord (SLA):** Vanaf 2026 voeren we maatregelen uit om schadelijke stoffen zoals fijnstof en stikstofoxide te verminderen, om

de gezondheid van inwoners te bevorderen. Dit omvat communicatie met inwoners en verduurzaming van evenementvoorzieningen.

- **Projecten in openbare ruimte:** Gemeentelijke projecten worden duurzamer, bijvoorbeeld door mogelijk Zero Emissie-machines te gebruiken en duurzame materialen in te zetten via een vernieuwd Technische Inrichtingseisen Roermond (2025). Daarnaast wordt het Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte opgesteld om beeldkwaliteit, biodiversiteit en circulariteit te waarborgen.
- **Duurzame evenementen:** Nieuwe richtlijnen in evenementenbeleid moedigen het gebruik van stadsbekers, schone stroom en andere duurzame maatregelen aan. Hierbij maken we gebruik van de Duurzame Evenementen Ladder als hulpmiddel voor organisatoren.

III. Ruimte voor een nieuw energiesysteem

Acties:

- **Regionale Energiestrategie (RES):** Samenwerking binnen RES Noord- en Midden-Limburg voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie op land en kennisdeling. Bovenlokale projecten, zoals opwek op rijksgronden en regionale Groen Gas-projecten, krijgen hierbij prioriteit.
- **Landelijke lobby:** We behartigen als gemeente of in regionale verband onze belangen bij belangrijke landelijke ontwikkelingen zoals Delta Rhine Corridor en Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee.
- **Duurzame energieopwekking:** Het motiveren van inwoners en bedrijven tot de opwek van duurzame schonere energie. De focus ligt op zonne-energie op daken, op andere vormen van energie dan elektriciteit (warmte, duurzame gassen) en het slimmer inrichten van het energiesysteem.
- **Energieopslag en slimme energiesystemen:** mogelijkheden voor energieopslag en slimme energiesystemen worden in regionaal verband (RES) verkend. Bijvoorbeeld het lokaal produceren van waterstof, het realiseren van Energy Hubs of energiegemeenschappen.
- **Energiegemeenschappen ondersteunen (samenwerken met inwoners):** We ondersteunen initiatieven die van onderaf komen, bijvoorbeeld van inwoners of energiegemeenschappen (energiecoöperaties). De nieuwe Energiewet maakt het nu makkelijker om energie samen te delen. We helpen waar mogelijk bij projecten die inwoners meer betrekken bij de energietransitie. Dit betekent dat we ook lokale mensen meer zeggenschap geven over hun eigen energievoorziening.
- **Netverzwaring:** Samenwerking met Enexis om netcongestie aan te pakken en buurtaanpakken te faciliteren.
- **Ruimtelijk beleid:** Lokale regels worden aangepast om verduurzaming te stimuleren, zoals beleid voor solar carports en energieopslag.
- **Visie Ondergrond:** Een integrale visie op ondergrondse infrastructuur wordt ontwikkeld en in het Omgevingsplan opgenomen.

4.4 Planning en resultaat

Actie	2025	2026	2027	2028	Resultaat
Soortenmanagementplan (SMP)	X	X			SMP vastgesteld door gemeenteraad en Gedeputeerde Staten
Uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord		X	X	X	50% gezondheidswinst in 2030 (nationaal). Lokaal: Verbetering van de luchtkwaliteit in 2030
Aanpassen TIR (Technische Inrichting Ruimte)		X			Duurzaamheidsprincipes opgenomen in TIR
Opstellen kwaliteitshandboek openbare ruimte		X			Vaststellen Kwaliteitshandboek
Ruimtelijk beleid energietransitie		X			Aangepast beleid stimuleert verduurzaming
Opstellen Visie Ondergrond	X				Inzicht in toekomstbestendige ondergrond gerealiseerd

Mobiliteit

5

5.1 Inleiding

Mobiliteit is een afgeleide van ons dagelijks activiteitenpatroon en kan gezien worden als de verbindende functie tussen de woning, het werk en de vrijetijdsbesteding van mensen. Mensen hebben daarmee een bepaalde verplaatsingsbehoefte die op verschillende manieren kan worden ingevuld. We streven er daarbij naar dat meer en meer wordt gekozen voor duurzame, actieve en gezonde vervoermiddelen (zoals lopen en fietsen) in plaats van de auto. Gemeente Roermond wil een gezonde en veilige leefomgeving voor al haar inwoners. Voor mobiliteit betekent dit: streven naar schoner, slimmer, actiever en waar mogelijk minder verplaatsen. Op dit moment zitten we aan het begin van een mobiliteitstransitie, waarin de gemeente zich richt op het verbeteren van de bereikbaarheid, duurzaamheid, leefbaarheid en verkeers-veiligheid. Het verder brengen van deze mobiliteitstransitie in brede zin is dan ook het hoofddoel wanneer het gaat om duurzame mobiliteit.

5.2 Ambitie: schoner, minder en actiever verplaatsen.

Hoofdzakelijk focust duurzame mobiliteit zich op minder gebruik van niet duurzaam vervoer, om zo bij te dragen aan onze doelstelling om als gemeente klimaatneutraal te zijn in 2050. Naast de mobiliteitstransitie naar duurzame vormen van vervoer heeft dit ook een ruimtelijke component. Immers, door in te zetten op een '15 minuten stad' blijven voorzieningen voor bewoners en bezoekers binnen korte looptijd (15 minuten) en fietstijd (15-30 minuten) bereikbaar. Juist voor de schaalgrootte van Roermond een kansrijk concept. Hierbij wordt rekening gehouden met een goede bereikbaarheid voor mensen die minder mobiel zijn.

- **Actieve mobiliteit:** in 2030 5-10% groei van het aandeel lopen en fietsen in het totaal van verplaatsingen in de gemeente Roermond.
- **Niet duurzaam vervoer:** in 2030 10% afname van het gebruik van het niet duurzaam vervoer in het totaal van verplaatsingen in de gemeente Roermond.
- **Faciliteren van elektrisch vervoer:** we sluiten aan bij Europese doelstellingen (AFIR) en Rijksdoelstellingen voor wat betreft de realisatie van snellaadstations voor de logistieke sector. Gemeente Roermond ondersteunt het Rijk bij het halen van zijn doelstellingen:
    - in 2025 streeft het Rijk ernaar om in Roermond 1 snellaadpunt voor logistiek vervoer (350KW) te realiseren.
    - in 2030 moeten dit minimaal 4 snellaadpunten met een totaal vermogen van 1500 kW gerealiseerd zijn. Voor de Rijksdoelstellingen dienen dit echter al 5 snellaadpunten (totaal 1850 kW) te zijn in 2033.
    - daarnaast realiseren we in 2030 25% meer publieke laadpalen voor de particuliere sector, passend binnen de huidige concessie.

5.3 Speerpunten en acties

I. Minder en schoner verplaatsen: als we ons moeten verplaatsen, doen we dat zo duurzaam/schoon mogelijk

Acties:

- Stimuleren van elektrisch (deel)vervoer over de weg binnen de gemeentelijke organisatie (voor zowel zakelijke kilometers als privé kilometers). Denk hierbij aan de uitbreiding van de elektrische gemeentelijke (deel)auto's en deelfietsen, waarbij voertuigen ook met derden gedeeld kunnen worden.
- Faciliteren van laadpunten:
  - Vanwege onze ligging aan het uitgebreide TEN-T netwerk (internationale transportas) wordt vanuit het Rijk 'oplaadpotentie' gezien in de gemeente Roermond. We helpen het Rijk bij het realiseren van snellaadpunten voor logistiek vervoer. Het Rijk streeft daarbij naar 1 snellaadpunt (350KW) in 2025, groeiende naar minimaal 4 snellaadpunten met een totaal vermogen van 1500 kW in 2030 en 5 snellaadpunten (totaal 1850 kW) in 2033.
  - Vanuit de concessie uitgeschreven door de provincie Limburg en Noord-Brabant en waar de gemeente Roermond aan mee doet, worden voor de periode 2025-2028 door concessiehouder Vattenfall gefaseerd nieuwe publieke laadpalen geplaatst in Roermond, bestemd voor personenvoertuigen.
- We zetten als gemeente actiever in om samen met de bedrijven en ondernemers te komen tot minder individueel, fossiel logistiek verkeer. We stimuleren daarbij alternatieve vervoerwijzen zoals vervoer over water, duurzame stadsdistributie en andere schonere en slimmere logistieke concepten:
  - Het realiseren van toegankelijke stroompunten in de binnenstad waar koelwagens op kunnen worden aangesloten.
  - Stimuleren van slimmer distribueren: bundelen van goederenstromen via stadsdistributiehubs en digitale platformen. Ook het stimuleren van deelmobiliteit voor ondernemers.
  - Zero emissie zones: de logistiek mag slechts de binnenstad inrijden middels ZE voertuigen. Op dit moment is dit verder naar de toekomst verschoven vanwege landelijke onduidelijkheid, het eerst willen leren van andere steden en weinig draagvlak onder de kleine ondernemers in de Roermondse binnenstad.

    - Het realiseren van walstroom om daarmee multimodaal, logistiek laden te faciliteren. Verkenning van de haalbaarheid van een busverbinding vanuit Mönchengladbach/ Viersen via Elmpt naar Roermond (Designer Outlet en station). Daarmee ontstaat een alternatief voor de auto voor onze Duitse bezoekers.

- Stimuleren van deelmobiliteit als nieuwe vervoersvorm bij gebiedsontwikkeling. Denk hierbij aan het gebruik van alternatieve vervoersconcepten zoals deelauto's, deelfietsen etc. in combinatie met een lagere parkeernorm, zodat individueel autogebruik wordt teruggedrongen.
- Verkennen van de mogelijkheden voor slimmer en schoner vervoer bij werkgevers/ bedrijven door de inzet van een logistiek makelaar en een mobiliteitsmakelaar vanuit Midden Limburg Bereikbaar.
- Afschaffen van auto-stimulerende parkeeracties ten gunste van meer duurzame stimuleringsacties. Acties die wel stimuleren om naar Roermond te komen, maar niet het autogebruik naar Roermond stimuleren.

II. Actiever verplaatsen: we stimuleren lopen en fietsen voor de korte afstand (15 minuten)

- Het stimuleren van de aanleg van infrastructuur die actieve mobiliteit bevordert (meer kilometers aan veilige en aantrekkelijke fietspaden en voetpaden). Roermond moet voor langzaam verkeer beter verbonden worden met de regio door diverse fysieke barrières te slechten, zodat er een gunstigere reistijdverhouding tussen fiets en auto ontstaat. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een extra Maaskruisende verbinding en het realiseren van enkele ontbrekende schakels in het fietsroutenetwerk (bijvoorbeeld Linne-Merum). Tevens realiseren we voetpaden, met name op bedrijventerreinen.
- Verkennen mogelijkheid tot realisatie van een multifunctionele snellaadhub waarbij logistiek laden wordt gefaciliteerd in combinatie met bijvoorbeeld parkeren voor grote voertuigen en/of bezoekers van Roermond.
- Het toepassen van het STOMP-principe (de mens centraal) bij infrastructurele projecten en gebiedsontwikkelingen (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobiliteitsdiensten, Personenauto), waarbij prioriteit ligt bij lopen en fietsen bij toekomstige inrichting van de openbare ruimte.
- Verruimen van stallingsmogelijkheden voor fietsers op strategische locaties (station, binnenstad, bij publieke voorzieningen). We streven naar 50% extra stallingscapaciteit en het realiseren van minimaal één extra openbare, bewaakte stallingslocatie in of nabij de binnenstad.
- Diverse stimuleringsacties uitrollen voor lopen, fietsen, bus en trein in samenwerking met Midden Limburg Bereikbaar, Citymanagement, de BIZ-zen etc.
- Onderzoek naar bereikbaarheid Roermond op lange termijn (2050 ev).

5.4 Planning en resultaat

Actie	2025	2026	2027	2028	Resultaat
Stroompunt in de binnenstad	X	X			Stroompunt voor bv koelwagens
Realiseren van publieke laadpalen	X	X	X	X	Meer publieke laadpalen verdeeld over de komende jaren
Rijk ondersteunen bij realisatie van multifunctionele (snel)laadlocaties voor de logistiek			X	X	Minimaal 5 publieke, multifunctionele (snel)laadlocaties in 2033
Voorbereiding en realisatie grensoverschrijdende fiets- en busverbindingen		X	X		Een grensoverschrijdende fietsverbinding en een busverbinding tussen Mönchengladbach / Viersen en Roermond v.v.
Realisatie regionale verbindingen voor langzaam verkeer			X	X	Uitbreiding fietsroutenetwerk voor utilitair en recreatief fietsverkeer. Planvoorbereiding voor diverse routes loopt al
Uitbreiden stallingsvoorzieningen voor fietsers		X			50% meer fietsenstallingen in en rond de binnenstad
Stimuleringsacties / gedragscampagnes Midden Limburg Bereikbaar	X	X	X	X	Campagne is ingezet en loopt tot en met 2028
Onderzoek naar bereikbaarheid Roermond op lange termijn	X	X			Lange termijn perspectief op hoe (duurzame) mobiliteit moet meegroeien met groei van aantal inwoners, arbeidsplaatsen, wensen etc. Hoe verplaatsen we ons in 2050 en wat is daarvoor nodig?

Eigen organisatie

6

6.1 Inleiding

Als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie naar inwoners en bedrijven. In de Duurzaamheidsvisie van 2017 is de doelstelling opgenomen om als organisatie in 2030 klimaatneutraal te zijn. Dit betekent dat we de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO_2, volledig elimineren of compenseren.

Met behulp van de CO_2-prestatieladder hebben we inzicht gekregen in de benodigde stappen om dit te realiseren. Deze ladder wordt jaarlijks geauditeerd en elke drie jaar gecertificeerd. Naast het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed, elektrificeren we het wagenpark en vervangen we conventionele straatverlichting door LED. Ook kleine stappen tellen mee, zoals het lokaal inkopen van fruit en het volledig recyclen van koffiedik.

De verduurzaming van onze organisatie brengt uitdagingen met zich mee, zoals krapte op de arbeidsmarkt, netcongestie en hoge bouwkosten. Om ons aan te passen aan de nieuwe omstandigheden wordt de ambitie om volledig klimaatneutraal te zijn aangepast naar 2035. Voor 2030 is de doelstelling 75% minder CO_2 dan in 2023. Het doel voor 2035 betekent een volledige reductie van onze directe CO_2-uitstoot (scope 1 en 2). Deze voortgang monitoren we met de CO_2-prestatieladder. Om ons doel te bereiken, moeten we haalbare maatregelen versneld uitvoeren en duurzaamheid volledig integreren in onze bedrijfsvoering en beleidsopstelling.

6.2 Ambitie

- **Duurzaamheid wordt integraal behandeld:** In 2028 wordt duurzaamheid als vast onderdeel meegenomen in beleid en bedrijfsvoering. We bewegen van passief/ reactief duurzaamheidsbeleid naar actief/ sturend duurzaamheidsbeleid.
- **Bewustwording:** In 2028 geeft 50% van de medewerkers aan voldoende kennis te hebben om duurzaamheidsprincipes toe te passen in hun werk.
- **CO_2-reductie:** Onze organisatie is in 2035 klimaatneutraal, volgens de methodiek van de CO_2-prestatieladder. Alle nieuwe gebouwen zijn emissievrij.
- **Eigen opwek:** Ondanks beperkingen door netcongestie onderzoeken we mogelijkheden om zonnepanelen en energieopslag op ons vastgoed te realiseren vóór 2030. We willen 80% van het geschikte dakoppervlak voorzien van zonnepanelen, in lijn met de nationale ambitie en de Europese richtlijn Energy Performance of Buildings Directive (EPBD)[1]. De doelstelling hierbij is dat de eigen opwek ingezet wordt ten behoeve van het eigenverbruik en er niet meer opgewekt wordt dan nodig.
- **Circulair**: Preventie of hergebruik van materialen en gebruik van biobased materialen vormen de basis. We streven naar meetbare doelstellingen voor circulariteit binnen de organisatie. Dit vergt een verdere uitwerking van de maatregelen per inkoopcategorie (zie speerpunt III).

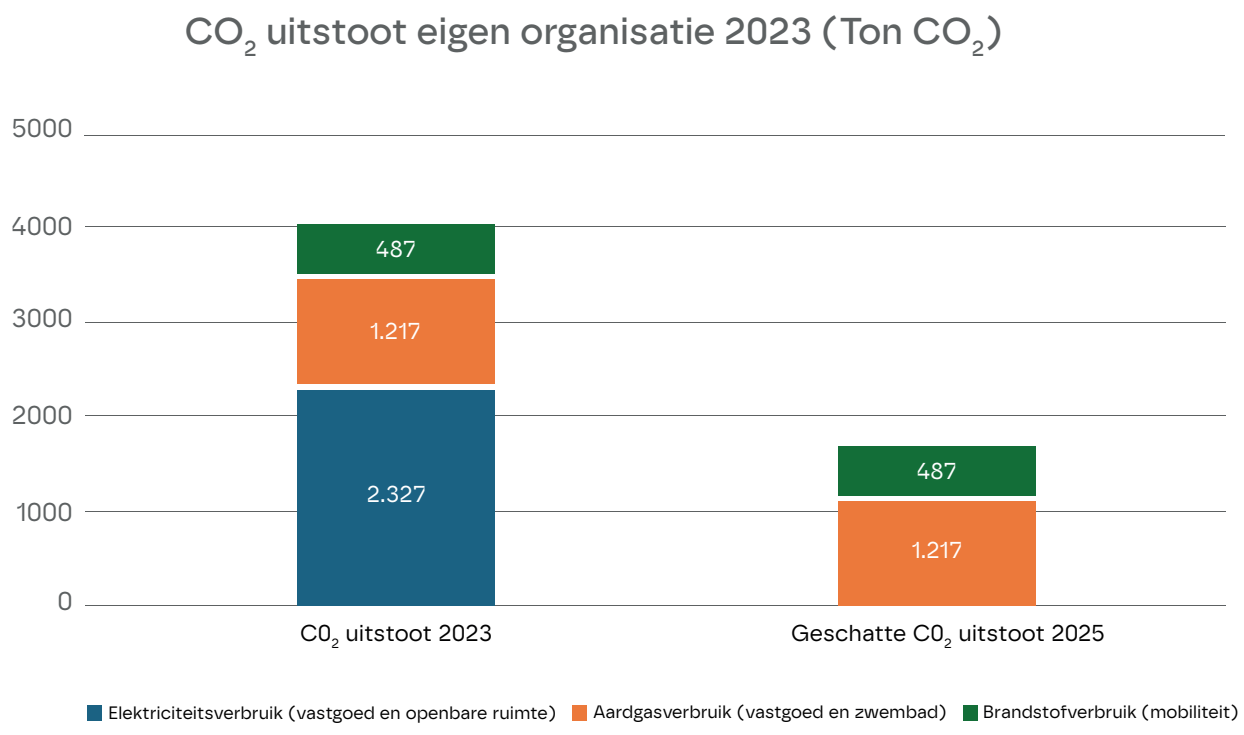
1 Er komt een aantal bepalingen over zonnepanelen en de verplichte plaatsing ervan. Nieuwe gebouwen moeten zo worden ontworpen dat ze optimaal zonne-energie kunnen opwekken. Daarnaast komt er een verplichting voor het plaatsen van zonnepanelen op bestaande gebouwen, mits economisch en functioneel haalbaar.

6.3 Speerpunten en acties

I. We verminderen onze CO_2-uitstoot

Onze directe CO_2-uitstoot wordt jaarlijks vastgelegd via de CO_2-prestatieladder. Op basis hiervan definiëren we maatregelen die bijdragen aan de reductie van onze uitstoot. In 2023 bedroeg onze totale CO_2-uitstoot 4.030 ton. De vier belangrijkste middelen om klimaatneutraliteit te bereiken zijn energiebesparing, elektrificatie, aardgasvrij vastgoed en het groen inkopen van stroom. Netcongestie en krapte op de arbeidsmarkt zijn op de korte tot middellange termijn beperkende factoren waar rekening mee gehouden moet worden.

In de onderstaande figuur is een hoofdverdeling van de CO_2-uitstoot weergegeven. In 2025 valt de uitstoot van CO_2 door elektriciteit weg omdat deze vanaf dan 100% groen wordt ingekocht.

Acties:

- **CO_2-prestatieladder:** In 2024 behaalden we als eerste Limburgse gemeente CO_2-bewust certificaat niveau 3.. Dit houdt in dat we duidelijk zicht hebben op de CO_2-uitstoot van ons vastgoed en onze activiteiten. We behouden deze certificering en onderzoeken opschaling naar een hogere trede, bijvoorbeeld door duurzaam inkopen.
- **Duurzaam Meerjarig Onderhoudsplan (DMJOP):** In 2026 stellen we een DMJOP vast om inzicht te krijgen in benodigde maatregelen, zoals isolatie, energiebesparing en aardgasvrij(-ready) maken van ons vastgoed. Dat betekent eerst isoleren en de energievraag beperken en daarna overstappen op een duurzame manier van verwarmen en koelen (aardgasvrij). Met het DMJOP krijgen we meer inzicht wat dit betekent voor de planning, financiën en benodigde personele capaciteit om onze doelstellingen te behalen. Aanvullend aan het DMJOP onderzoeken we in 2026 welke mogelijkheden er zijn om het aardgasverbruik van de drie grootste aardgasverbruikers van ons vastgoed (zwembad, Cuypershuis en stadhuis) verder terug te dringen.
- **Inkoop 100% groene stroom uit Nederland**: Vanaf 2025 kopen we 100% van onze stroom groen in.
- **P&C cyclus:** Vanaf 2025 rapporteren we ook over de CO_2-uitstoot van de gemeentelijke organisatie, naast het aandeel hernieuwbare energie. Als doelstelling volgen we doelstellingen uit de CO_2-prestatieladder.
- **Innovatie:** Voor 2030 onderzoeken we de haalbaarheid van innovatieve projecten, zoals de implementatie van een zoutwaterbatterij of het realiseren van een energy hub. Bij nieuwbouw wordt duurzaamheid in de ontwerpfase meegenomen volgens de Het Nieuwe Normaal (HNN) gebouw standaard.
- **Zero-emissie voertuigen:** Bij vervanging worden gemeentelijke voertuigen vervangen door uitstootvrije alternatieven.

II. We maken medewerkers bewust van het thema duurzaamheid, hun eigen invloed en vergroten de kennis van duurzaamheid binnen de organisatie

Iedere medewerker moet zich bewust zijn van zijn of haar rol in het behalen van duurzaamheidsdoelstellingen. Dit geldt voor zowel dagelijks gedrag (bijvoorbeeld energie besparen) als beleidskeuzes en inkoopprocessen. Wanneer duurzaamheid aan het begin meegewogen wordt, blijven de impact op capaciteit (meerwerk in uren) als de financiële kosten om een duurzamere keuze te maken, beperkt.

Acties:

- **Enquête duurzaamheid:** In november 2024 hebben we een 0-meting onder werknemers uitgevoerd. De enquête zal elke 2 jaar worden herhaald. Deze enquête richt zich op drie pijlers; perceptie en beleving, kennis en invloed. Dit vormt de basis voor verdere acties.

- **Interne communicatiecampagnes:** Jaarlijks organiseren (kleinschalige) interne evenementen en campagnes om bewustwording te vergroten.
- **Kennisoverdracht:** Halfjaarlijks organiseren we sessies gericht op specifieke disciplines. We inventariseren opleidingsbehoeften en faciliteren waar nodig. In de trainingsomgeving voegen we een training over duurzaamheid toe.
- **Duurzaamheidsportaal:** Een centrale plek op ons intranet biedt toegang tot alle materialen en instrumenten rondom duurzaamheid.
- **Taskforce duurzaamheid:** Een multidisciplinaire taskforce ondersteunt clusters bij het integreren van duurzaamheidsdoelen.
- **Individueel Keuzebudget:** Medewerkers kunnen IKB inzetten voor verduurzamingsmaatregelen.
- **Afvalscheiding:** We zoeken uit hoe we ons bedrijfsafval beter kunnen scheiden.

III. We borgen duurzaamheidsdoelstelling in besluitvorming en processen

Duurzaamheid raakt alle clusters en processen binnen de gemeente. Het is essentieel om deze doelstellingen structureel te verankeren in besluitvorming.

Acties:

- **Duurzaamheidsparagraaf:** We nemen een duurzaamheidsparagraaf op in collegevoorstellen en projectvoorstellen die bij de initiatiefase behandeld wordt. Team duurzaamheid stelt hiervoor gedurende het programma capaciteit en kennis ter beschikking. We formuleren criteria die toegepast kunnen worden per discipline en stellen hiervoor een handreiking voor medewerkers op, zodat zij zelf in staat zijn de paragraaf te vullen.
- **Inkoop en aanbestedingsbeleid:** In 2025 vullen we het inkoop- en aanbestedingsbeleid aan met toetsingscriteria voor duurzame inkoop, gericht op energiebesparing, hergebruik, vergroening en emissie loos bouwen. Tussen 2026 en 2028 specificeren we dit beleid per cluster.
- **Rapportagestructuur:** We formuleren een format voor jaarlijkse rapportages per cluster om voortgang te monitoren.
- **Duurzaamheid op de agenda:** Duurzaamheid wordt een vast onderwerp in overleggen op alle organisatieniveaus en wordt structureel toegevoegd aan agenda's van management en clusters.

6.4 Planning en resultaat

Actie	2025	2026	2027	2028	Resultaat
Vaststellen DMJOP		X			DMJOP vastgesteld met inzicht in CO_2-reductie
Inkoop 100% groene stroom uit NL	X	X	X	X	0 ton CO_2-uitstoot uit stroom-verbruik
Toevoegen CO_2-uitstoot aan P&C cyclus	X				Duurzaamheidsprestaties beter meetbaar en stuurbaar
Enquête duurzaamheid		X		X	Vervolgenquêtes geven inzicht toename kennis en perceptie duurzaamheid
Inbedding duurzaamheid in format besluitvorming college en management		X			Duurzaamheid structureel onderdeel van collegevoorstellen
Duurzaam inkoop- en aanbe-stedingsbeleid opstellen		X	X	X	In 2026 hebben we algemene uitgangspunten en werkwijzen, in 2027 t/m 2028 verfijnen per discipline
Rapporteringsstructuur en agendavoering duurzaamheid	X	X	X	X	Structurele aandacht op alle organisatieniveaus
Kennisoverdracht: inventari-seren behoefte en organi-seren trainingen en kennis-sessies	X	X	X	X	Continue groei in kennis en toepassing van duurzaam-heidsprincipes

Data en monitoring

7

7.1 Waarom data-gedreven werken?

Het verzamelen, analyseren en benutten van data is essentieel voor het realiseren van de duurzaamheidsdoelen van de gemeente Roermond. Data-gedreven werken biedt de mogelijkheid om beleid te baseren op feiten, voortgang te monitoren en maatregelen effectief te evalueren. Door te werken met relevante en betrouwbare data kan de gemeente:

- Beslissingen nemen op basis van objectieve informatie in plaats van aannames.
- Prioriteiten stellen op basis van urgente milieukwesties.
- Beleidsmaatregelen bijsturen om doelen te behalen.
- Transparantie bevorderen en betrokkenheid vergroten door resultaten te communiceren naar inwoners, bedrijven en andere stakeholders.

We zijn ons ook bewust dat dataopslag en verwerking energie kost. Daarom zijn we selectief in het selecteren van relevante data, gegevens direct bij de bron bevragen om duplicatie te voorkomen en inzetten op het optimaliseren van onze data architectuur en softwareprocessen.

7.2 Waar staan we nu?

De gemeente Roermond beschikt over veel data rondom duurzaamheid, zowel openbaar als intern. De grootste uitdaging ligt in het identificeren en structureren van belangrijke databronnen en het opzetten van een uniforme aanpak voor dataverzameling en monitoring. Momenteel worden al diverse indicatoren gemeten, maar er is behoefte aan een gestandaardiseerde aanpak om data toegankelijk en verklaarbaar te maken.

In 2024 is, als onderdeel van het Programma Informatiesamenleving, een centraal dataspecialistenteam gevormd binnen het cluster Informatievoorziening. Dit team ondersteunt bij het structureren, visualiseren en interpreteren van data.

Huidige situatie:

- Versnippering: Gegevens worden door verschillende clusters en externe partijen op verschillende manieren verzameld, waardoor overzicht ontbreekt.
- Eenmalige metingen: Veel metingen worden ad hoc uitgevoerd, wat het moeilijk maakt om trends te volgen.

Doel: Een dashboard ontwikkelen met een basis-set indicatoren die gekoppeld zijn aan de doelstellingen van het duurzaamheidsbeleid. Dit dashboard wordt iteratief ontwikkeld: beginnend met een beperkte dataset die later wordt uitgebreid naarmate meer relevante data beschikbaar komt. Het dashboard wordt een visueel hulpmiddel voor zowel interne als externe belanghebbenden.

7.3 Wat gaan we meten?

Om de voortgang van duurzaamheidsdoelen te monitoren, worden indicatoren vastgesteld voor verschillende thema's. Deze indicatoren zijn gekoppeld aan de ambities en acties in de thematische hoofdstukken.

Algemeen:

- **CO_2-uitstoot in de stad:** Totale uitstoot en per sector (wonen, industrie, mobiliteit, etc.).

Wonen:

- **Aardgasverbruik woningen:** Jaarlijks aardgasverbruik per huishouden, inclusief de transitie naar gasloze woningen.
- **Energieverbruik**: Totale energieverbruik (gas en elektriciteit) van woningen.
- **Energielabels van woningen:** Om de voortgang van verduurzaming te monitoren.
- **Recycling percentage van het huishoudelijk afval.**

Economie en ondernemerschap:

- **Energieverbruik van bedrijven:** Verbruik gesplitst naar aardgas en elektriciteit.

Leefomgeving:

- **Verkeersgegevens monitoren (schone lucht akkoord):** Monitoren van stikstofdioxide (NO_2) en fijnstof (PM10) binnen het kader van het Schone Lucht Akkoord.
- **Energieopwekking:** Hernieuwbare energie, bijvoorbeeld via zonnepanelen en windmolens.
- **Hittestress:** Gevoelstemperatuurmetingen van de buitenruimte.
- **Wateroverlast:** Locaties waar hevige neerslag overlast veroorzaakt.

Mobiliteit:

- **Actieve mobiliteit:** Groei van aandeel lopen en fietsen in totale verplaatsingen.
- **Niet duurzaam vervoer:** Afname van gebruik van niet duurzame vervoersmiddelenin.
- **Faciliteren van elektrisch vervoer:** Groei van publieke laadpalen en laadhubs.

Eigen organisatie:

- **CO_2-prestatieladder:** Meten van gemeentelijke uitstoot om verdere verduurzaming organisatie te realiseren.
- **Opwek zonne-energie op gemeentelijke panden:** Eigen opwek van elektriciteit.

7.4 Monitoring en bijsturing

De voortgang van de duurzaamheidsdoelen wordt bijgehouden in een iteratief ontwikkeld dashboard. Dit dashboard bevat actuele gegevens en wordt continu verbeterd op basis van evaluaties. Het is toegankelijk voor zowel interne als externe stakeholders.

Actie	2025	2026	2027	2028	Resultaat
Eerste versie dashboard opgeleverd met 6+ indicatoren en 0 meting	X				
Uitbreiding opgenomen indicatoren	X				
Verfijning dashboards na eerste jaar evaluatie		X			
Dashboard onderhouden + trends indicatoren door tijd heen inzichtelijk maken			X		
Dashboard onderhouden + trends indicatoren door tijd heen inzichtelijk maken				X	

Schoon & gezond
- bijen eco heuvel
- sinus maaien
leefstraten (autoluw)
groen spelen
Voedsel bos
+ tuinstraten.
hogere
bestrating
Hoe nu verder ?
- Samenwerken tussen / met alle groen partners
- zaden voor
inwoners verstrekken.
GEMEENTE ROERMOND: LA
koppeling aan sociaal domein.
RO
OPVOLGENDE
ACTIVITEIT/THEMA

Communicatie en participatie

8

8.1 Doel

Een effectief communicatiebeleid is essentieel voor het succes van dit plan. Tijdens het proces hebben we meningen en input opgehaald van verschillende doelgroepen. Dit helpt ons om de communicatie beter af te stemmen op de behoeften en verwachtingen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Om uitvoering te geven aan dit programma werken we met een communicatieplan. In dit plan ligt vast wat we precies gaan doen op het gebied van communicatie. We volgen de voortgang intern met KPI's en passen het plan aan waar nodig. Elk jaar werken we het communicatieplan bij, stellen we een jaarkalender op en sturen we bij als dat nuttig is.

We richten ons op diverse doelgroepen, zoals jongeren, gezinnen, ouderen, ondernemers en stakeholders. Binnen deze groepen verschillen kenmerken zoals opleidingsniveau, inkomen en bewustzijn over duurzaamheid. Daarom stemmen we boodschap en media hierop af, zowel online als offline, passend bij de doelgroep.

De kernboodschap is dat we dit **samen** doen. Duurzaamheid realiseren we niet alleen als gemeente, maar in samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het is belangrijk dat de communicatie niet alleen informatief is, maar ook inspireert en activeert. We willen mensen meenemen en laten zien welke concrete stappen ze kunnen zetten. Duurzaamheid moet toegankelijk en praktisch zijn, zodat duurzaam handelen vanzelfsprekend wordt.

Doelstellingen

- **Bewustwording vergroten**: inwoners en bedrijven informeren over de noodzaak en mogelijkheden van duurzaamheid.
- **Gedragsverandering stimuleren:** concrete handvatten bieden voor duurzamer gedrag.
- **Positieve betrokkenheid creëren:** duidelijk maken wat de gemeente doet en hoe iedereen kan bijdragen.
- **Duurzaamheid verbreden:** aandacht voor duurzaamheid op verschillende gebieden, zoals kleding, voeding en duurzaam toerisme, wat ook kansen biedt voor ondernemers.

8.2 Aanpak

We sluiten aan bij de bestaande gemeentelijke communicatiestrategie en waar mogelijk bij de centrale communicatie van de gemeente, maar ontwikkelen ook gerichte campagnes per doelgroep. Waar mogelijk haken we aan bij landelijke en regionale initiatieven, zoals de Nationale Klimaatweek, het NK Tegelwippen en de Posifiets-campagne. Daarnaast geven we onze communicatie een herkenbaar Roermonds sausje, door lokale initiatieven en verhalen centraal te stellen.

- **Inwoners:** laagdrempelige en visuele communicatie, met praktische tips en inspirerende verhalen.
- **Ondernemers:** informatie over duurzame kansen, zoals circulaire economie, duurzame producten en toerisme.
- **Jongeren:** gerichte communicatie via de juiste kanalen en formats.
- **Interne organisatie:** interne communicatie is cruciaal. Duurzaamheid moet in ons DNA komen. We zetten in op kennisdeling, inspiratie en bewustwording via interne kanalen en trainingen.

We monitoren het effect van de communicatie en sturen bij op basis van bereik, interactie en participatie. We werken strategisch en campagnegericht en zetten in op zowel structurele, lange termijn communicatie als gerichte campagnes. We werken toe naar meetbare resultaten, zodat we kunnen laten zien welke impact onze communicatie heeft en waar bijsturing nodig is.

Door een positieve en mensgerichte benadering laten we zien dat duurzaamheid haalbaar en waardevol is voor iedereen.

8.3 Stimulering lokale duurzaamheids-initiatieven

Met het amendement ‘Stimulering lokale duurzaamheidsinitiatieven’ (24A11) heeft de gemeenteraad €100.000 beschikbaar gesteld voor de jaren 2025 en 2026. Dit bedrag is bedoeld voor het stimuleren van initiatieven die bijdragen aan het vergroten van het duurzaamheidsbewustzijn. We zetten de middelen in voor:

- Het organiseren van acties tijdens de klimaatweek in 2025 en 2026, waarbij we lokale duurzaamheidsinitiatieven in Roermond een podium geven.
- Het opzetten van programma's of acties gericht op jongeren en/of onderwijs, zoals bijvoorbeeld een duurzaamheidsspel of app, onderwijsprogramma of andere creatieve invullingen.
- Het bieden van een eenvoudige stimuleringsregeling ter ondersteuning van initiatieven die het duurzaamheidsbewustzijn bevorderen, met minimale administratieve lasten en incidentele subsidies.
- Indien de opgestarte Buurkracht-aanpak voor verduurzaming in de Kastelenbuurt succesvol blijkt, verlengen we de ondersteuning van het buurteam voor twee jaar en onderzoeken we de mogelijkheid om de aanpak naar andere buurten uit te breiden. We evalueren de aanpak in het tweede kwartaal van 2025.

In het tweede kwartaal van 2025 gaan we in gesprek met bestaande lokale duurzaamheidsinitiatieven en partners om samen te bepalen hoe we deze plannen concreet vormgeven.

SCHOLEN

Programma-begroting

In dit hoofdstuk is een overzicht opgenomen van de budgetten die binnen programma 7 ‘Volksgezondheid en milieu’ beschikbaar zijn voor duurzaamheid.

9

9.1 Financiële dekking

- Structureel budget duurzaamheid: Er is een jaarlijks structureel budget voor duurzaamheid van ongeveer € 65.000. Daarnaast is er structureel budget voor de ontwikkeling van de duurzaamheidscampus (€ 350.000 in 2025 en € 250.000 in de jaren daarna).
- Subsidie Groene Transformator: Ook is er budget gereserveerd voor de subsidie aan de Groene Transformator. Dit is € 60.000 in 2025, en € 30.000 in 2026. Op basis van het amendement 'Duurzaam plan voor groene transformatie' is er in 2025 onder voorwaarden € 45.000 extra hiervoor beschikbaar.
- Specifieke uitkering Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat en Energie (CDOKE): Deze uitkering helpt decentrale overheden, zoals gemeenten, om klimaatbeleid uit te voeren. Het geld mag gebruikt worden voor personele kosten, inhuur en onderzoek. Tien procent kan besteed worden aan materiële zaken. Het budget mag in de twee jaren na ontvangst gebruikt worden. Dit geeft ons de mogelijkheid om de middelen die per jaar verschillen goed te verdelen over de jaren van het programma. Het budget in 2025 is aanzienlijk hoger dan in de daaropvolgende jaren. Daarom verdelen we een deel van dit budget over de volgende jaren.
- Amendement 24A11 – Stimulering lokale duurzaamheidsinitiatieven: Dit amendement ondersteunt initiatieven voor bewustwording en educatie rondom duurzaamheid. Er is € 100.000 beschikbaar voor de periode 2025-2026.
- Specifieke uitkering Energiearmoede en Lokale Aanpak Isolatie: Om energiearmoede tegen te gaan en inwoners te helpen met isoleren, heeft de gemeente twee specifieke uitkeringen ontvangen van de Rijksoverheid. Deze gelden worden besteed aan de energiearmoede-aanpak en de regionale isolatieaanpak.
- Zonnepanelenproject: De financiering van dit project komt uit het projectkrediet. Alleen de kosten voor de projectleider worden betaald uit de CDOKE-gelden.

Overige budgetten:

In dit programma worden niet de overige budgetten genoemd die niet direct aan het programma 7 'Volksgezondheid en milieu' ('Duurzaamheid') zijn gekoppeld, maar die wel een belangrijke bijdrage leveren. Denk hierbij aan het budget voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed of voor de uitvoering van de groenvisie. Het uitgangs-

punt is dat alle acties die in dit programma worden genoemd, financieel gedekt zijn in de begroting van de gemeente Roermond. Dit betreft de fase waarin deze acties zich bevinden, bijvoorbeeld in de voorbereidende fase of een haalbaarheidsonderzoek. Indien hieruit nieuwe financiële vragen ontstaan, dan worden deze separaat alsnog aan de gemeenteraad voorgelegd. Denk bijvoorbeeld aan de uitkomsten van het op te stellen Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMJOP), of andere investeringen die op dit moment nog niet bekend zijn.

Planning en spreiding

De beschikbare middelen worden afgestemd op de prioriteiten en acties in het duurzaamheidsprogramma. Om de uitvoering goed te laten verlopen, worden de uitgaven over meerdere jaren gespreid. Het doel is om een stabiele financiering te waarborgen en tegelijkertijd ruimte te houden voor onverwachte ontwikkelingen.

9.2 Programma begroting

Het programma Duurzaamheid heeft veel onzekerheden voor de toekomst. Het landelijke beleid is nog in ontwikkeling en de financiering vanuit het Rijk na 2025 is nog niet bekend. Veel projecten bevinden zich in 2025 en 2026 nog in de onderzoeks- of voorbereidingsfase. De kosten voor de uitvoering zijn daarom nog niet altijd duidelijk. We brengen daarom jaarlijks de noodzakelijke kosten in kaart, rekening houdend met de ontwikkelingen. Via de reguliere P&C-cyclus wordt het budget voor het komende jaar vastgesteld en wordt verantwoording afgelegd aan de de gemeenteraad. Ook in de jaarlijkse raadsinformatiebrief wordt hierover gerapporteerd.

De bedragen in de programmabegroting zijn ramingen en indicatief. Bij de uitvoering is het uitgangspunt dat de uitgaven passen binnen het totale budget en de speerpunten en acties die in dit programma zijn beschreven

Algemeen budget duurzaamheid en specifieke uitkeringen isolatie en energiearmoede

Budget	2025	2026	2027	2028
Regulier Duurzaamheidsbudget (62306 Duurzaamheid)				
Beschikbaar algemeen	€ 65.000,00	€ 65.000,00	€ 65.000,00	€ 65.000,00
Beschikbaar subsidie de Groene Transformator	€ 105.000,00	€ 30.000,00	€ -	€ -
Beschikbaar duur-zaamheids-campus	€ 350.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00
Amendement 24A11 – Stimulering lokale duur-zaamheid-sinitiatieven	€ 100.000,00			
Totaal	**€ 620.000,00**	**€ 345.000,00**	**€ 315.000,00**	**€315.000,00**
Overige budgetten				
SPUK Energiearmoede	€ 1.760.879 (waarvan 1,5 mln beschikbaar is gesteld voor de Lokale Isolatie aanpak)			
SPUK Lokale Aanpak Isolatie	€ 4.494.590			

Het algemeen budget duurzaamheid (62306) zal worden besteed zoals opgenomen in de begroting (subsidie, motie, duurzaamheidscampus) en de resterende middelen worden ingezet voor kosten die niet binnen de specifieke uitkering CDOKE kunnen worden ondergebracht vanwege de voorwaarden in de betreffende regeling.

Specifieke uitkering Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat en Energie (CDOKE)

Budget	2025	2026	2027	2028
Specifieke uitkering Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat en Energie (CDOKE)				
CDOKE	€ 1.939.961	€ 956.851*	€ 956.851*	€ 956.851*
Restant CDOKE 2023	€ 235.772			
Restant CDOKE 2024	€ 1.219.668			
Totaal	**€ 3.395.401**	**€ 956.851**	**€ 956.851**	**€ 956.851**
Opnieuw verdeeld	€ 1.595.000	€ 1.556.98	€ 1.556.98	€ 1.556.984

* Inschatting 2026 t/m 2028 bedrag CDOKE conservatief i.v.m. aangekondigde mogelijke bezuinigingen, 10% korting op hoogte van de uitkering in 2023. In de meerjarenbegroting is een bedrag van €1.063.168 opgenomen per jaar vanaf 2026. Zodra duidelijk is welk bedrag we jaarlijks ontvangen vanaf 2026, zullen we dit verwerken in de begroting en hierover terugkoppelen door middel van de jaarlijkse raadsinformatiebrief over dit programma.

Verwachte besteding:

Budget	2025	2026	2027	2028
CDOKE Structureel	€ 953.000	€ 953.000	€ 953.000	€ 953.000
o.a. voor formatie beleid duurzaamheid, projectleiders, communicatie, onderzoek, bijdrage Regionale Energiestrategie (RES), energieadvies/coaches, CO_2-prestatieladder, data-gedreven werken etc.				
CDOKE Incidenteel	€ 642.000	€ 450.000	€ 170.000	€ 170.000
o.a. projectbegeleiding, onderzoek warmteprogramma, grondstoffenplan, Soorten Management Plan, expertise energie en netcongestie, beleid ondergrond, duurzaamheidsscan ruimtelijk beleid, duurzaam inkopen, expertise monumenten, afvalcoaches, schone lucht akkoord, mobiliteitsonderzoeken, etc.				
Totaal	**€ 1.595.000**	**€ 1.403.000**	**€ 1.123.000**	**€ 1.123.000**

Totale verwachte besteding is lager dan het geraamde beschikbaar budget CDOKE. Dit geeft ruimte om te investeren in nieuwe ontwikkelingen die nu nog niet voorzien zijn of wanneer de CDOKE bijdrage vanaf 2026 toch lager zou uitvallen dan nu geraamd.

